

A Fővárosi Ítéltábla az ... Ügyvédi Iroda (fél címe 4) által képviselt **felperes neve** felperesnek a ... Ügyvédi Iroda által képviselt alperes neve alperes ellen tulajdonjog megállapítása és ingók kiadása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. március 5. napján kelt 34.G.40.898/2019/101. számú részítélete ellen a felperes részéről 105. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletének a tulajdonjog megállapítása iránti viszontkereseti kérelmet elutasító rendelkezését helybenhagyja, egyebekben - a felperest alperes javára perköltségfizetésre kötelező rendelkezésre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot ebben a körben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja; a felperes másodfokú perköltségét 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint, valamint 5.000.000 (Ötmillió) forint + áfa összegben, az alperesét 5.000.000 (Ötmillió) forint + áfa összegben állapítja meg.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú részítélet

- [1] Az elsőfokú bíróság a Kúria Pfv.I.20.762/2019/13. számú részítéletével részben megismételni rendelt eljárásban meghozott 34.G.40.898/2019/101. számú részítéletében felperesi viszontkeresetet elutasító és az alperes javára 12.700.000 forint perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést hozott. Az elsőfokú bíróság ezzel a részítélettel elbírálta egyrészt a felperes viszontkeresetét, melyben a keresetlevélhez F/11. sorszám alatt csatolt apportlistának a 305. sorszám alatt előterjesztett igazságügyi szakértői véleményben „F” és „N” jelű tételei vonatkozásában kérte tulajdonjoga megállapítását és az alperes kötelezését az „N” jelű eszközök birtokába adására akként, hogy a birtokbavétel során biztosítsa a számára azok saját maga általi leszerelését és elszállítását, továbbá az alperes kötelezését azonnali hatállyal a birtokháborítás megszüntetésére és az erre vonatkozó rendelkezés előzetes végrehajthatóvá nyilvánítását; másrészt elbírálta a beszámítási kifogását, melyben a terhére jogerősen megítélt használati díjba kérte beszámítani az állítása szerint alperes helyett 1995-2012 években megfizetett mindösszesen 924.951.742 forint építményadót és annak kamatait.
- [2] A tulajdonjog megállapítása iránti viszontkereseti kérelem vonatkozásában rögzítette, hogy az az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 117. § (1) és (2) bekezdéseiben, a rPtk. 193. §-án, valamint a rPtk. 194. §-

án alapult, a felperes 2020. február 19-i tárgyaláson tett azon nyilatkozatát, hogy az „F” és az „N” jelű eszközök tulajdonjogának megállapítására vonatkozó kérelmét nem tartja fenn, az 1952. évi III. törvény (rPp.) 3. § (2) bekezdése értelmében elállásnak minősítette, melyhez az alperes a rPp. 160. § (1) bekezdése szerinti hozzájárulását nem adta meg, ezért a viszontkereseti kérelem érdemi elbírálásának volt helye.

- [3] Kifejtette, hogy a rPp. 123. §-a szerinti megállapítás iránti kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szembeni megóvása végett szükséges és a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejárt hiányában, vagy valamely más okból teljesítés nem követelhető.
- [4] Álláspontja szerint a felperes nem jelölte meg, hogy milyen joga megóvása végett szükséges az eszközök feletti tulajdonjoga megállapítása, valamint marasztalási igényt is előterjesztett - kérte az alperes kötelezését az „F” és az „N” jelű tételek használata miatt 2014. május 1-től 2019. december 31-ig 400.284.877 forint használati díj és járulékaik megfizetésére -, ezért a megállapítási viszontkereset rPp. 123. §-a szerinti feltételei nem álltak fenn.
- [5] Az ingók kiadása iránti viszontkereseti kérelem vonatkozásában rögzítette, hogy a felperes jogcímként a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 5:5. §-ára, 5:8. §-ára, 5:36. § (1) bekezdésére hivatkozott, ezen rendelkezések felhívásával kifejtette, hogy a birtokperben a birtokláshoz való jogosultság alapján kell dönten, azt kell vizsgálni, hogy a felperest a birtokláshoz való jog, a tulajdonjog megillette-e az általa megjelölt dolgok vonatkozásában.
- [6] Nem osztotta a felperesnek azt az érvelését, hogy a Kúria Pfv.I.20.762/2019/13. számú részítéletével eldöntésre került, hogy a kiadni kért vagyontárgyak tulajdonosának minősül, a határozat indokolásának azon része ugyanis, mely szerint az „N” jelű eszközök tulajdonját az alapító a felperes jogelődjének alapításakor az apportálással átruházta, azokat a felperes jogelődje birtokba vette, a tulajdonszerzésének jogi akadályja nem volt, azokon az alperes és jogelődei a privatizációs szerződés alapján tulajdonjogot nem szereztek, nem minősül a tulajdonjog kérdése tekintetében ítélt dolognak, csupán olyan jogi okfejtésnek, álláspontnak, amely az érdemi döntés megalapozására szolgál, ezért nem volt mellőzhető annak vizsgálata, hogy a felperes a kiadni kért vagyontárgyak tulajdonosának minősül-e az érdemi döntés meghozatalakor.
- [7] Az 1991. évi XVIII. törvény (rSztv.) 15. § (2) és (3) bekezdései, 42. § (1) bekezdése, valamint a 2000. évi C. törvény (Sztv.) 15. § (2), (3) és (4) bekezdései, 46. § (3) bekezdése, 69. § (1) és (2) bekezdései felhívásával kifejtette, hogy a gazdálkodó szervezetnek a meglévő vagyonáról a valódiság, világosság elvének megfelelő leltárt kell összeállítania, vezetnie és megőriznie, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a meglévő eszközöket, forrásait.
- [8] A keresetlevélhez F/11. sorszám alatt csatolt apportlista önmagában nem igazolja azt a tényt, hogy felperes a viszontkeresetében megjelölt „N” jelű eszközök tulajdonosa lenne, ennek igazolására a 305. sorszámú igazságügyi szakértői vélemény sem alkalmas, mert a szakértői feladat a vitatott dologkapcsolódás műszaki jellegének a feltárása volt.
- [9] A felperes 175. sorszám alatti beadványához mellékelt tárgyi eszközlista sem felel meg a számviteli jogszabályi követelményeknek, azt ugyanis a felperes abból a célból nyújtotta be, hogy a kirendelt szakértő meg tudja állapítani, az „A” és az „F” jelű eszközök mennyivel növelik az ingatlan használati díját. Az eszközlista és a 2020. február 4-én beérkezett előkészítő iratban felsorolt eszközök nem beazonosíthatóak, az előbbi ugyanis nem tüntet fel olyan leltári számot, amit a felperesi beadvány tartalmaz.
- [10] Sem az igazságügyi szakértői vélemény, sem az apportlista nem felel meg a rSztv. 42. § (1) bekezdésében és az Sztv. 69. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ezért az „N” jelű csoportba sorolt eszközök kiadása iránti viszontkereseti kérelmet elutasította.
- [11] Az elsőfokú bíróság utalt arra is, mivel a jogvita a rPp. XXVI. fejezete szerinti kiemelt jelentőségű per, a rPp. 386/J. §-a alapján nem terhelte tájékoztatási kötelezettség arra vonatkozóan, hogy a kiadni kért eszközök tulajdonjogának alátámasztására milyen bizonyítási eszköz lenne alkalmas.

- [12] A részítélettel elbírált beszámítási kifogás vonatkozásában rögzítette, hogy a felperes követelése jogcímként a rPtk. 361. § (1) bekezdését és az 1990. évi C. törvény (Htv.) 12. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [13] Álláspontja szerint mivel a privatizációs szerződés 1994. augusztus 8-i megkötését követően a peres felek jogelődjei egymással tárgyaltak, a felperes jogelődjének tudomással kellett birtoknia arról, hogy nem lehet az építményadó alanya, mert az adó tárgyát képező ingatlanoknak nem volt a tulajdonosa. Ezzel összhangban nyilatkozott a 2019. augusztus 9-én kelt 18. sorszám alatti beadványában a felperes maga is akként, hogy ingatlan tulajdonjogának átruházására irányuló szerződést soha nem kötött az alperessel, sem az Állami Vagyongynökséggel (ÁVÜ), ezért a Htv. 52. §-ának 7. pontja szerint tulajdonosnak nem tekinthető.
- [14] A privatizációs szerződés megkötése ellenére a felperesi jogelőd 2014. április 7. napjáig a perbeli ingatlanokat a birtokában tartotta, holott a rPtk. 98. §-a alapján a birtoklás joga a tulajdonost illeti meg. A felperesi jogelőd ingatlan tulajdonjogának átruházására irányuló szerződést nem kötött, ezért az építményadó teljesítése során nem az adott helyzetben általában elvárhatóan járt el, ennek a következményeit pedig viselnie kell a rPtk. 364. §-án keresztül alkalmazandó rPtk. 340. § (1) bekezdése szerint.
- [15] Kifejtette továbbá, a becsatolt iratok nem támasztják alá, hogy építményadó címén jogelődje az adóhatóság felé milyen összeget teljesített, az általa indítványozott szakértői bizonyítás során is ugyanazon okiratok álltak volna rendelkezésre. E körben egyébként nem szakértői, hanem okirati bizonyításnak lenne helye, a felperes a követelését adóbevallással, adóhatósági határozattal, a teljesítést igazoló bankszámla-kivonattal támaszthatná alá. A rPp. 193. §-a szerint olyan tényállításra vonatkozóan, amely okirattal bizonyítható, az egyéb bizonyítás mellőzhető, ezért a felperes könyv-, adó- és járulékszakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát mellőzte.
- [16] Az elsőfokú bíróság a peresztes felperest az 1/1998. PJE határozat 2. pontja és a 8/2002. (III. 30.) IM rendelet (továbbiakban: Rendelet) felhívásával - az ügy jellegére, jelentőségére, az alperesi jogi képviselő által szerkesztett beadványok számára, időigényességére, a tárgyalási határnapokon való jelenlétére figyelemmel - 12.700.000 forint általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte.
- [17] A részítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

A felperes fellebbezése

- [18] A felperes a fellebbezésében kérte elsődlegesen a részítélet rPp. 252. § (2) bekezdése, másodlagosan a (3) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését, a számos eljárásjogi szabálysértésre tekintettel annak elrendelését, hogy az ügyet az elsőfokú bíróság másik tanácsa tárgyalja; harmadlagosan a megváltoztatását, az alperes kötelezését az apportlista „N” jelzésű eszközei felperes részére történő birtokba adására; valamint az alperes javára jogerősen megítélt használati díj csökkentését kérte a beszámítási kifogással érvényesített 924.951.742 forint építményadó és kamatai összegével; vitatta az alperes javára megállapított perköltség összegét is.
- [19] Véleménye szerint a részítélet fejrészában pontatlanul szerepel az eljárás tárgya, ugyanis az apportlista „F” és „N” jelű eszközeinek tulajdonjoga megállapítása, az „N” jelű eszközök kiadása tárgyában született döntés, mely követelések nem beszámítási kifogásként, hanem az alperesi viszontkeresettel szembeni viszontkereseti kérelemként kerültek előterjesztésre.
- [20] Eljárásjogi szabálysértésként hivatkozott arra, hogy a kiadás kapcsán 2019. október 29-én, a beszámítási kifogás vonatkozásában 2019. december 18-án előterjesztett részítélet hozatala iránti kérelmről az elsőfokú bíróság nem a rPp. 386/H. § (1) és (2) bekezdéseiben előírtaknak megfelelően döntött, ugyanis nem hozott a kérelmek elutasításáról külön fellebbezhető végzést és a részítéletet a kérelmek időbeli előterjesztéséhez képest csak a harmadik, illetve negyedik

tárgyaláson hozta meg, melynek következtében sérült a rPp. 2. § (1) bekezdésében rögzített alapelv is.

- [21] Utalt továbbá arra, hogy a 90. sorszámú beadványában eljárási kifogást is előterjesztett, melyet az elsőfokú bíróság annak ellenére figyelmen kívül hagyott, hogy a rPp. 114. §-a értelmében azt „lehetőleg nyomban” köteles lett volna megindokolni.
- [22] Jogszabályi hivatkozás nélkül, a jogirodalommal és a bírói gyakorlattal alá nem támasztotta, tévesen értékelte az elsőfokú bíróság elállásként a 2020. február 19-i tárgyaláson tett azon nyilatkozatát, mely szerint a részítélettel elbírálni kért viszontkeresetét leszállítja az apportlista „N” jelű eszközei kiadására, a tulajdonjoga megállapítására vonatkozó kérelmét nem tartja fenn. A többen a kevesebb elvét alkalmazva keresetleszállítást közölt, szűkebb körben fogalmazta meg a petitumát, amely analóg azzal az esettel, amikor a felperes utóbb kevesebb összeget követelne, vagy a követelését csak járulékokra és perköltségre tartaná fenn. A jogirodalom szerint is a keresetváltogatás a keresettől elállás speciális módja, amellyel egyidejűleg a felperes az eredeti keresettől eltérő, új keresetet terjeszt elő. A kereset leszállítása a keresetváltogatás fogalma körébe esik, azt jelenti, hogy a kereset tartalma, vagy a kereseti kérelmek száma változik; a felperes ennek megfelelően az érvényesített jogát változtatta meg akként, hogy tulajdonjog megállapítása helyett kiadás iránti kérelmet terjesztett elő.
- [23] A per során az alperes részéről is sor került viszontkereset módosításra, a tilos önhatalommal történő birtokbavétel követően az ingatlanok és ingóságok kiadása iránti kérelmét perköltségre szállította le, melyet az elsőfokú bíróság - a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria által is helytállónak minősítve - nem keresettől elállásnak, hanem keresetleszállításnak tekintett, mely nem igényelte a felperes hozzájárulását, az azonosan megítélendő perbeli nyilatkozatok másként értékelése viszont sérti a rPp. 2. § (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz fűződő jogot.
- [24] A felperes a tulajdonjog megállapítására irányuló kérelmét arra a korábbi bírói gyakorlatra alapítottan terjesztette elő, amely megkívánta, hogy a birtokháborítás megszüntetése, az eredeti állapot helyreállítása iránti perekben az ítélet rendelkező részében kerüljön feltüntetésre a birtokláshoz való jog tárgyában történő döntés jogalapja, az, hogy a birtoksértő azért köteles az eredeti birtokállapot helyreállítására, mert a sérelmet szenvedett fél az adott dolog tulajdonosa. Később ez a bírói gyakorlat akként módosult, hogy a birtokláshoz való jog ítélet indokolásában rögzítését elegendőnek tartotta.
- [25] A felperes erre a 2020. február 19-i tárgyaláson felhívta az elsőfokú bíróság figyelmét és mivel a rPp. 123. §-a szerinti megállapítási keresetet nem terjesztett elő, az ahhoz szükséges jogszabályi feltételek teljesülését nem kellett vizsgálni, a rPp. 215. §-ába ütköző döntéshozatalra figyelemmel mellőzni kell a részítélet indokolásából a megállapítási viszontkereseti kérelem elbírálását.
- [26] Az elsőfokú bíróság a rPp. 215. §-ába ütközően nem észlelte, hogy a felperesnek nem volt részítélet hozatala iránti kérelme az apportlista „F” jelű tételei tulajdonjogának megállapítása iránt, mert a 2019. december 16-án kelt, 83. sorszámú beadványa 6. pontjában az apportlistának csak az „N” betűvel jelzett vagyontárgyai kiadására irányuló petituma vonatkozásában tartotta fenn a részítélet hozatala iránti kérelmét.
- [27] A rPp. 386/H. § (1) bekezdése szerint a részítélet meghozatalának feltétele, hogy ne legyen a feleknek további, a bíróság által elrendelt bizonyítási indítványa, a peres felek kérelme alapján azonban az elsőfokú bíróság 80. sorszámú végzésével az apportlista „F” és „A” jelű tételei tekintetében igazságügyi szakértői vizsgálatot rendelt el az alkotórészi kapcsolat állított fennállása, illetve hiánya vonatkozásában. Az alperes maga is jelezte, hogy az elrendelt bizonyításra figyelemmel részítéleti döntésnek nem lehet helye, mindezen kizáró okokra tekintettel az „F” jelű ingóságok tulajdonjoga tárgyában a részítélet meghozatala a rPp. 215. §-ába ütközött.
- [28] Az elsőfokú bíróság az ingók kiadása iránti viszontkereseti kérelem jogalapját tévesen rögzítette akként, hogy az a Ptk. 5:5. §-án és 5:8. §-án alapul, ugyanis a petitumot a Ptk. 5:5. § - 5:8. §-ai alapján terjesztette elő, azaz kifejezetten hivatkozott a Ptk. 5:7. § (2) bekezdésére is, mely szerint a

békés birtoklásban megzavart fél jogosultságát vélemezni kell. Az elsőfokú bíróság azáltal, hogy a Ptk. 5:7. § (2) bekezdésére történő hivatkozást nem vette figyelembe, nem bírálta el az egyik viszontkereseti kérelmet, ezzel megsértette a rPp. 213. § (2) bekezdésében foglaltakat.

- [29] A releváns tényhelyzet az, hogy a felperes az apportlista „N” betűvel jelzett ingóságainak szakadatlan birtokában volt 2014. április 7. napjáig; az alperes a 2014. április 8-i gyár, illetve április 19-i bánya és szalagpálya foglalással - a felperes részéről utóbb minden jogi eszközzel vitatott - tilos önhatalommal valósított meg birtokháborítást; többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó kiadni az ingóságokat annak ellenére, hogy azoknak a jogalap nélküli birtokosa.
- [30] A békés birtoklásában megzavart felperes birtokláshoz való jogára törvényi vélelem áll fenn, mely megdönthető, ehhez azonban az alperes bizonyítani tartozott volna, hogy a birtokosnak nincs jogosultsága, birtoksértőként a birtokláshoz saját jogosultsága fennáll, e körben azonban bizonyítást nem ajánlott fel.
- [31] Álláspontja szerint a tilos önhatalmat megvalósító, birtoklási jogcímmel nem rendelkező jogvédelemben nem részesülhet, az elsőfokú részítélet alapján azonban az alperes részesült birtokvédelemben. Amennyiben nem valósított volna meg tilos önhatalmat, csak akkor tarthatná meg az apportlista „N” betűvel jelzett tárgyait, ha valamilyen, a peres felek között fennálló érvényes kötelmi jogcímre tudna hivatkozni, ennek hiányában viszont jogcím nélküli, rosszhiszemű jogalap nélküli birtokos, aki nem hajlandó kiadni a felperes tulajdonában álló ingó dolgokat.
- [32] Az alperes arra sem hivatkozhatna, hogy nem a felperest, hanem esetleg harmadik személyt illeti meg azon dolgok birtoklásának a joga, amelyre maga nem jogosult. Birtokvédelmi ügyben ugyanis a birtokláshoz való jogosultságot kizárólag a peres felek egymás közötti viszonyában lehet vizsgálni és csak azt lehet eldönteni, hogy a birtoklásra melyikük joga az erősebb; ha egyik félnek sincs birtokláshoz való joga, vagy a jog más szerv döntésétől függ, a bíróságnak ilyen esetben is döntést kell hoznia, melyet kizárólag a birtoklás tényére alapíthat, jelen ügyben pedig nem vitás, hogy a felperes a békés birtoklásban megzavart fél.
- [33] Kifogásolta a felperes, hogy az elsőfokú bíróság az ellenkérelmen is túlterjeszkedett, az alperes ugyanis nem hivatkozott arra, hogy a felperes az apportlista „N” betűvel jelzett tételei tekintetében nem minősül tulajdonosnak, az apportálást követően azok tulajdonjogát elvesztette, esetleg másra ruházta át, illetőleg felperesen kívüli harmadik személy tulajdonában állnak.
- [34] Véleménye szerint a Kúria a Pfv.I.20.762/2019/13. számú részítéletében egyértelműen megállapította, hogy az apportlista „N” betűvel jelzett tételei nem állnak alperesi tulajdonban, azokon az ÁVÜ-szerződéssel tulajdonjogot nem szerzett, felperes az apportálással és azok birtokbavételével az eszközökön tulajdonjogot szerzett, az apportlistát elfogadta a tulajdonjog igazolására alkalmas dokumentumként. Az apportlista „N” betűvel jelzett tételei tekintetében az alperesi viszontkereset Kúria általi elutasítása és annak megállapítása, hogy nem áll fenn tulajdonjoga, ezzel szemben a felperes tulajdonjoga igazolt res iudicata, a döntés jogereje nem csak az ítélet rendelkező részére, hanem indokolására is kiterjed. A rPp. 229. §-a szerinti anyagi jogerő kizárta a felperesi tulajdonjog vitássá tételét, ezzel elletétes döntés meghozatalát.
- [35] Hiányossága az elsőfokú ítéletnek az, hogy nem tartalmazza, melyik számviteli törvény irányadó a jelen eljárásban, továbbá a leltár szükségességére hivatkozás, a felperesi eszközlista bizonyításra alkalmatlannak nyilvánítása súlyosan jogszabálysértő.
- [36] Az apportlista tárgyai az 1988. november 1-jén történt alapításkor megvoltak, jelentős részük megelőzően került aktiválásra, a beszerzésekre vonatkozó számviteli bizonylatokat pedig az Sztv. 169. § (1) bekezdése szerint 8 évig kell megőrizni. Egységes a bírói gyakorlat abban, ha a számviteli bizonylatok már nem állnak rendelkezésre, akkor a tulajdonjog a társaság megfelelő eszközlistájával igazolható.
- [37] Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Tatabányai Törvényszék felperes által hivatkozott 20.G.40.069/2015/414. számú részítéletét (95/F/1.), melyben rögzítést nyert, hogy a Kúria

Pfv.I.21.459/2015/5. számú végzésében foglaltaknak megfelelően lefolytatott bizonyítási eljárás, a beszerzett informatikai szakvélemény alapján megállapítást nyert, hogy a felperes által becsatolt készlet- és eszközlista megfelel a felperes hivatalos elektronikus eszköznyilvántartása kinyomtatott változatának. Az aggálytalan szakvélemény alapján a bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes a keresettel érintett dolgok tulajdonosa volt a gyár alperes általi birtokbavétele idején. A felperes tehát a 175. sorszám alatt csatolt beadványhoz mellékelt eszközlistával és a Tatabányai Törvényszék fenti részítéletével egyértelműen igazolta tulajdonjogát az apportlista „N” betűvel jelzett tételei vonatkozásában, a tulajdonjog leltárral történő bizonyításának megkövetelése teljesen alaptalan.

- [38] A részítélet indokolása hiányos is, mert nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság mely, az apportlista „N” betűvel jelzett tételét nem tudta azonosítani az eszközlistából, ugyanis nem csak leltári szám, hanem elnevezés alapján is beazonosíthatóak az egyes eszközök.
- [39] Téves az a részítéleti okfejtés is, hogy a 305. sorszámú igazságügyi szakértői vélemény nem alkalmas a felperesi tulajdonjog igazolására. A szakvéleményt az igazságügyi szakértő a peres felek, illetve képviselőik jelenlétében, valamennyi eszköz megtekintése alapján készítette, ezért alkalmas annak alátámasztására, hogy a szemle időpontjában az eszközök a gyár, illetőleg a bányák területén megtalálhatók voltak.
- [40] A jogorvoslati tárgyaláson a fenti nyilatkozatait akként pontosította, hogy az eszközlista azonosítására a fellebbezésbe foglalt táblázatban szereplő kilenc tételnek a nyilvántartási száma és nem a sorszáma került feltüntetésre, valamint az ingóságokra vonatkozó tulajdonjoga bizonyítására a 305. sorszámú helyett a 2018. július 16-án kelt 257. sorszámú igazságügyi szakértői véleményt kérte figyelembe venni.
- [41] Az alperes az eszközlistával azonos tartalmú - korábbi álláspontot rögzítő - lista vonatkozásában a 2013. szeptember 16-án és 2012. január 4-én benyújtott beadványában, illetőleg az utóbbihoz csatolt, 2011. december 15-i levelében maga is elismerte, hogy az abban szereplő eszközök, így az apportlista „N” betűvel jelzett tételei a felperes tulajdonában állnak, ezért a rPp. 163. § (2) bekezdésének alkalmazásával e körben további bizonyítás lefolytatására nem is volt szükség, álláspontja alátámasztásaként hivatkozott a Kúria Pfv.I.21.459/2015/5. számú végzésében foglaltakra.
- [42] A felperes előadta, hogy jogelődje éves beszámolóit, mérlegeit minden évben könyvvizsgáló auditálta és kiemelt adózóként a NAV rendszeresen ellenőrizte, megállapításokat nem tett arra vonatkozóan, hogy az alkalmazott **elnevezés**1 rendszerrel kapcsolatosan bármilyen problémát észlelt volna.
- [43] Véleménye szerint az elsőfokú bíróság arra levont következtetése, hogy az apportlista „N” betűvel jelzett tételei tekintetében a tulajdonjog csak leltárral lett volna igazolható, kirívóan okszerűtlen, a rPp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakba ütköző mérlegelés eredménye.
- [44] A fentieken túlmenően az elsőfokú bíróság döntése - az, hogy az alperest nem kötelezte a felperes tulajdonában álló ingóságok kiadására - burkolt kisajátítás, mely az Alaptörvény XIII. cikkének (2) bekezdésébe és a 2007. évi CXIII. törvény 1. § (1) bekezdésébe ütközik.
- [45] Az elsőfokú bíróság a rPtk. 340. § (1) bekezdése téves alkalmazásával utasította el a beszámítási kifogását, mert a rPtk. 364. §-a az „egyébként” kifejezés szerepeltetésével a jogalap nélküli gazdagodás tényállásának jellegével összeegyeztethető kártérítési szabályok alkalmazását engedi. A rPtk. 361. §-a szerinti jogintézmény tekintetében a jogirodalom is egyértelmű abban, hogy a kártérítésre vonatkozó szabályok alkalmazására viszonylag szűk körben kerülhet sor, arra is figyelemmel, hogy a rPtk. 340. § (1) bekezdése alapján a felróhatóság vizsgálata szükséges, míg a jogalap nélküli gazdagodás esetén ez kizárt, legfeljebb a jó- vagy rosszsziszteműségnek lehet szerepe.
- [46] Amennyiben a kármegelőzésre vonatkozó rendelkezések mégis alkalmazhatóak lennének, a felperes jogelődje részéről az a magatartás, hogy más helyett tett eleget köztartozás megfizetésének, nem

tekinthető felróhatónak. Mivel egy adott adónem alapján fizetés teljesítése nem minősíthető károkozó magatartásnak, e körben a kárenyhítés szabályai sem értelmezhetők.

- [47] A részítelet indokolásbeli hiányossága, hogy abból nem állapítható meg, a felperes a kárelhárítás vagy kárcsökkentés tekintetében tanúsított-e felróható magatartást, nem tűnik ki, hogy miért a felperes teljes kárfelelőssége nyert megállapítást, amely az alperesi felelősség kizárását eredményezte. Az utóbbi ítéleti álláspontból az is következik, az alperes azon magatartása, hogy 20 évig nem fizetett adót, bár magát az ingatlan tulajdonosának tartotta, az adott helyzetben általában elvárható eljárásnak minősül, mulasztása helytálló értékelésének az elmaradása ugyancsak kirívóan okszerűtlen mérlegelést eredményezett.
- [48] A felperes terhére felróhatóság nem állapítható meg, ugyanis alappal gondolhatta, hogy az ingatlanok tulajdonosa, tulajdonjoga megállapítása iránt indította meg a pert 1995. február 20-án; tulajdonjogi igényei véglegesen csak 2010. évben kerültek jogerősen elutasításra, ekkor fel is hagyott az építményadó fizetésével. A felperes soha nem volt bejegyzett tulajdonos és az ingatlan-nyilvántartó hatósághoz átruházásra irányuló szerződést sem nyújtott be, kérelem hiányában széljegyzésre sem kerülhetett sor, ezért adófizetési kötelezettség nem terhelte a Htv. 52. § 7. pontja szerint, ugyanakkor az alperes a meg nem fizetett adóval gazdagodott, mert a felperes helytállása folytán költséget takarított meg.
- [49] Kellően nem indokolt és iratellenes annak részíteleti megállapítása is, hogy a felperes által csatolt dokumentumok nem alkalmasak az építményadó megfizetésének az igazolására. A felperes ugyanis teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősülő, az adó befizetését igazoló banki kivonatokkal, másrészt az önkormányzati adóhatóság közokiratnak minősülő nyilatkozataival igazolta a köztartozás megfizetését.
- [50] A 2012. február 22-i előkészítő iratához építményadó átutalási bizonylatokat csatolt, melyek az 1994-2010. évekre igazolják az építményadó - évi két alkalommal történő - befizetését, a bizonylatokon a befizető a felperes jogelődje, a fizetés címzettje Miskolc Polgármesteri Hivatala, a befizetés jogcíme pedig építményadó.
- [51] A 2019. szeptember 18-án kelt 54/F/1. sorszámú beadványához mellékelte a 2011., illetőleg 2012. évekre vonatkozó befizetési dokumentumokat (önkormányzati határozat, jegyzői értesítés); a 2004-2010., valamint a 2011. és 2012. évekre vonatkozóan az adószakrendszer adatgyűjtőjét; a 2001. és 2003. évekre vonatkozó építményadó-kivető határozatot; a 2003-2005., 2007-2010. évekre vonatkozó, az önkormányzati adóhatóság által készített értesítést; a 2010. évi adóbevallását, melyből kitűnően mindösszesen 92.280,24 m² alapterületű építmény után fizetett építményadót.
- [52] A 2019. október 25-én kelt, 60. sorszámú beadványhoz mellékelte a 2009. és 2010. évekre vonatkozó adót kivető önkormányzati határozatokat.
- [53] Az elsőfokú bíróság a kirendelt, majd felmentett igazságügyi szakértő helyett a fenntartott bizonyítási indítványa ellenére újabb szakértőt nem vont be azzal a téves indokolással, hogy ugyanazon okiratokat tudta volna vizsgálni, amelyeket a felperes már benyújtott és a rPp. 193. §-a alapján olyan tényállásra vonatkozóan, amely okirattal bizonyítható, az egyéb bizonyítás mellőzhető.
- [54] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak abban kellett volna állást foglalnia, hogy tény- vagy jogkérdés-e az építményadó összegének, befizetése tényének a vizsgálata, amennyiben ugyanis jogkérdés, akkor a szakértő kirendelése szükségtelen, amennyiben azonban szakkérdés, a szakértői bizonyítás nem lett volna mellőzhető. Az utóbbi esetben az elsőfokú bíróság nem is ítélt volna meg azt, hogy a benyújtott okiratok mennyiben alkalmasak a bizonyítani kívánt tények alátámasztására, e körben a szakértő véleményére kellett volna támaszkodni. Az elsőfokú bíróság vélhetően jogkérdésnek tekintette az adóbefizetést, ebben az esetben azonban részletesen indokolnia kellett volna, hogy a felperes által csatolt okiratok miért nem alkalmasak az adófizetés tényének és összegének igazolására, továbbá nem adta indokát annak sem, hogy az e körbeni felperesi bizonyítási indítványnak miért nem adott helyt, ezen hiányosságok pedig a rPp. 221. § (1)

bekezdésébe ütköző eljárást eredményeztek, mely az ügy érdemi eldöntésére kiható súlyos eljárásjogi szabálysértés.

[55] A felperes utalt arra is, az elsőfokú bíróság nem volt elzárva attól, hogy hivatalból folytasson le bizonyítást - ugyanerre jutott a Fővárosi Ítéltábla a 10.Gf.40.739/2018/13. számú részítéletében és a Kúria az ezen részítéletet felülvizsgálati eljárás eredményeként felülbíráló részítéletében -, figyelemmel arra is, hogy a bíróságnak a jogvitára hatályos rPp. 3. § (1) bekezdése szerint az igazság kiderítésére kell törekednie.

[56] Jogsabálysértő és iratellenes az elsőfokú perköltség körében meghozott döntése is, a felhívott 1/1998. PJE határozat ugyanis a rPp. 259/A. §-ában meghatározott kifogás jogintézményére vonatkozik, a Rendeletre pedig csak akkor alapíthatta volna a döntést, ha az alperesi jogi képviselő az ügyfelével kötött megbízási szerződésben meghatározott munkadíjat érvényesítette volna, erre azonban a részéről nem került sor. A perköltségre vonatkozó döntés érdemi, konkrét indokolással alá nem támasztott, általánosságban utal az ügy jellegére, jelentőségére, a beadványok számára, időigényességére, a tárgyalási határnapokon való megjelenésre. Véleménye szerint a beszámítási kifogása, illetve viszontkereseti kérelme nem tekinthető bonyolultnak, az előbbi tárgyában a Fővárosi Ítéltábla, az utóbbi vonatkozásában a Kúria adott útmutatást, a megismételt eljárásban egyszerűen a jogkövetkezményeket kellett levonni, bonyolult jogkérdés nem merült fel. Az építményadó körében, illetve az ingó dolgok kiadása tekintetében bizonyítási eljárás nem folyt; a beszámítási kifogást a 2019. április 25-i másodfokú részítéletet követően, a felperesi viszontkereset a Kúria 2019. szeptember 30-i részítélete meghozatalát követően kellett csak vizsgálni, az alperes e körben korábban nyilatkozatot nem tett. A beszámítási kifogás tárgyában a 19., 44., 52., 57., 66., 92. sorszámú beadványaiban rövid terjedelmű érdemi észrevételeket tett, a beadványok döntően nem az építményadóval, hanem a felperesi egyéb beszámítási kifogással voltak összefüggésben. Az ingó dolog kiadására irányuló felperesi viszontkeresettel kapcsolatban az alperes egyetlen érdemi beadványt nyújtott be (91.) és csupán négy tárgyalás megtartására került sor. A fentiekben túlmenően az apportlista „N” betűvel jelzett tételei kiadására irányuló követelés pertárgyértéke az eszközök forgalmi értékével megegyezően 42.949.000 forint, amely ugyancsak nem tette indokoltá kiemelt összegű perköltség megállapítását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[57] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú részítélet helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségében marasztalását.

Álláspontja szerint a részítélet meghozatala szabályszerűen történt, a felperes a tulajdonjog megállapítása és az eszközök kiadása iránti kérelmeit még a 2020. január 28-án kelt beadványában is módosította, majd a 2020. február 17-i tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy rövid határidőre halasztást nem ellenez, ugyanezen a tárgyaláson azt is közölte, amennyiben a tárgyalás berekesztésére kerül sor, akkor az eljárási kifogását nem tartja fenn. A fellebbezésében tehát saját perbeli magatartásával és nyilatkozataival ellentétes dolgokat állít, emellett bármely e körbeni szabálytalanság - lényeges jellege hiányában - nem vonná maga után a részítélet hatályon kívül helyezését.

[58] A felperesi viszontkereset egyedi dolgoknak minősülő cementgyári gépek és berendezések tulajdonjogának megállapítására és azok kiadására irányult, mely kérelmek valódi - a tételekhez igazodó számú keresetből álló - tárgyi keresethalmazt alkottak. Amennyiben a felperes valamely eszköz kiadására és tulajdonjogának megállapítására utóbb nem támaszt igényt, akkor ez úgy értékelendő, hogy az adott eszközre vonatkozó mindkét viszontkeresetétől elállt. A fellebbezésben felhívott példa helyettesíthető pénzkövetelésről szólt, a tőkekövetelés összegének csökkentése valóban keresetleszállítást, nem pedig elállást eredményez; a tőke, járulék és perköltség

érvényesítése pedig egyetlen keresetet alkot, a három közül bármelyik elem elhagyása nem analóg azzal, amikor valódi tárgyi keresethalmazat esetén dönt úgy az igénnyel fellépő fél, hogy az egyik követelését a továbbiakban nem tartja fenn.

- [59] Ennek az álláspontnak az alátámasztására szolgál a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 2005. november 9-i tanácselnöki értekezletéről felvett emlékeztető, mely rögzíti, hogy a Pp. ugyan nem tartalmaz külön rendelkezést arra az esetre, ha a felperes a perben előterjesztett igények egyikének elbírálását már nem kéri, azonban a bírói gyakorlat egységes abban, ha személyi, vagy tárgyi keresethalmazat esetén a felperes valamelyik keresetétől eláll, e tekintetben is a per megszüntetésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.
- [60] A fellebbezésben foglaltaktól eltérően a felperesnek önálló megállapítás iránti viszontkereseti kérelme volt, ugyanis a 2016. április 20-i beadványában „felperesi petitum” cím alatt azt kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az általa felsorolt eszközök tulajdonosa, majd ettől jól elhatárolható helyen, külön tért ki az eszközök kiadása iránti kérelmére; ugyanezt a szerkesztési és tartalmi megoldást követte a 2019. október 29-én és 2020. január 28-án kelt beadványaiban is. Ebből következően nem arról van szó, hogy a tulajdonjog megállapítási kérelme csupán a kiadás iránti követelés alapja lenne, hanem két különálló formális döntés meghozatalát kérte. A viszontkereseti kérelmei vonatkozásában a perindítás hatálya beállt, tehát amennyiben ezt követően valamelyik kérelmét nem tartotta fenn, azt elállásnak kellett tekinteni.
- [61] Nem terjeszkedett túl az elsőfokú bíróság a viszontkereseti kérelmen, mert sem a rPp. 386/H. § (1) bekezdése, sem a rPp. 386/A. § (1) bekezdése nem zárja ki a rPp. 213. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazását. Emellett az igazságügyi szakértői bizonyítás elrendelésére nem a felperesi megállapítási viszontkereset, hanem az alperes használati díj iránti viszontkereseti kérelme körében került sor és a bizonyítási eljárás befejezésének bevétele nélkül részítélet önmagában azért is meghozható volt, mert a megállapítás iránti viszontkereseti kérelem eljárásjogi feltételei hiányoztak.
- [62] A felperest a Ptk. 5:5. §-ában és 5:7. §-ában szabályozott birtokvédelem a viszontkereset tárgyként feltüntetett eszközök vonatkozásában nem illeti meg, az utóbbi jogszabályi rendelkezésre alapított kérelem is elbírálásra került.
- [63] A Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.823/2013/14. számú - felülvizsgálati eljárásban fenntartott - részítélete szerint a felperes 2004 júniusától rosszhiszemű birtokosa volt azoknak az ingatlanoknak, amelyekben a kérdéses eszközöket tárolta és amelyek az alperes tulajdonát képezték. Megtévesztően azt a látszatot kívánja a fellebbezés kelteni, mintha az abban hivatkozott jogerős ítéletek megállapították volna azt, hogy az alperes az „N” jelű eszközök vonatkozásában birtokháborítást követett volna el, ezzel szemben csak az ingatlanok tekintetében állapították meg azt a birtokláshoz való jogának rögzítése mellett. A rosszhiszemű felperes semmilyen eszközt nem vihetett volna be az alperesi ingatlanok területére, illetve a korábban már ott lévő - állítása szerint saját tulajdonában álló - ingóságokat pedig az ingatlanok visszakövetelésekor haladéktalanul el kellett volna szállítania.
- [64] Az alperes általi birtokbavételre 2014 tavaszán került sor, három és fél évvel azt követően, hogy a felperes az általa rosszhiszeműen, jogcím nélkül birtokolt és használt ingatlanokon a termelést leállította. A felperesi viszontkereset tárgyát képező eszközök rosszhiszemű felperes általi bevitelét, ottani tárolását az alperesnek nem kellett előre látnia, ebből következően vele szemben a Ptk. 5:7. § (1) bekezdése nem alkalmazható, az eszközök tekintetében ugyanis tilos önhatalom nem mutatható ki, a jogirodalom és a bírói gyakorlat pedig egységes abban, hogy a rosszhiszemű fél nem részesülhet birtokvédelemben.
- [65] A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az alperes mindvégig vitatta a felperesi tulajdonjogot, a kiadás iránti - később perköltségre leszállított -, valamint a használati díj iránti viszontkereseti kérelmei arra épültek, hogy a felperes jogelődje apportálás útján nem szerezte meg a perbeli eszközök tulajdonjogát; azt, hogy az apportálás ténye nem nyert bizonyítást, alátámasztja a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.414/2009/24. számú részítélete és a Kúria Gfv.X.30.252/2010/5. számú részítélete.

- [66] Téves az a fellebbezési okfejtés, hogy a Kúria a birtokláshoz való jogot eldöntötte, a hivatkozott határozat ugyanis az alperes használati díj iránti másodlagos viszontkereseti kérelmét bírálta el, arról rendelkezett, hogy az „N” jelű eszközök után nem illeti meg használati díj, mert azok tulajdonjogát a privatizációs szerződéssel nem szerezte meg, a részítelet tehát res iudicata hatással csak e körben bír.
- [67] Az alperes az elsőfokú eljárásban részletesen bemutatta, hogy az iratokhoz csatolt apportlista valójában egy számítógépes táblázat kinyomtatott változata bármiféle aláírás vagy cégjegyzés nélkül, ebből következően az azon szereplő eszközök apportba adását nem bizonyítja. A fent hivatkozott számú másodfokú és felülvizsgálati részíteletben foglaltakkal összhangban állapította meg az elsőfokú bíróság a 2.G.40.399/2016/14. számú ítéletében azt, hogy az apportlista a tulajdonjog alátámasztására nem alkalmas.
- [68] A Fővárosi Ítéltábla a 10.Gf.40.739/2018/14. számú részíteletében sürgősségi okán nem vizsgálta az apportlista hitelességének kérdését, mert arra jutott, hogy az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított dologkapcsolati minőség kizárja az apportálással történő tulajdonszerzés lehetőségét.
- [69] A Kúria az apportlistával kapcsolatban vizsgálatot nem végzett, nem vette számba az alperes e körbeni hivatkozásait, illetve a fenti számú felülvizsgálati részíteleti döntést, mely az apportlistát a tulajdonszerzés igazolására alkalmatlan eszközként nevesítette. A felülvizsgálati bíróság érdemi megállapítást nem tehet olyan kérdésben, amely nem volt a jogerős ítéleti döntés tárgya, a másodfokú részítelet nem foglalt állást az apportlista hitelességéről, ezért a Kúriának az apportálással történő tulajdonszerzésre vonatkozó hivatkozása csak mellékes kijelentésnek és nem ítélt dolognak minősül. Nyilvánvalóan erre is tekintettel terjesztette elő a felperes a megismételt eljárásban a tulajdonjog megállapítása iránti viszontkereseti kérelmét.
- [70] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes által becsatolt eszközlista az ingóságokra vonatkozó tulajdonjogát nem igazolja. A felperesi jogelőd nem jogutódlással, hanem 1988. november 1-jén alapítással jött létre, tehát fel sem merülhet az apportlista tárgyainak korábbi időpontban történő aktiválása. Mivel az eszközök a felperes állítása szerint az apport tárgyat képezték, a tulajdonjogot keletkeztető okirat a hiteles apportlista lenne és mivel ezen eszközöket más vásárolta meg, a bizonylatok nála eleve nem fellelhetők.
- [71] A Tatabányai Törvényszék előtti, fellebbezésben hivatkozott per tárgya nem a felperes jogelődjének alapítása előtt beszerzett és apportba adott eszközök, ezért sem lehet irányadó a Kúria Pfv.I.21.459/2015/5. számú végzése. Emiatt annak sincs jelentősége, hogy az ottani perben becsatolt eszközlístát szakértői vizsgálat alá vonták és megállapításra került, hogy az a felperesi **elnevezés1** rendszerből került kinyomtatásra. A szakértő által vizsgált **elnevezés1** szoftvert nem vitásan 2003-tól használja a felperes, az, hogy a jelen perbeli, állítólagosan 1988-ban apportba kapott eszközöket 2003-ban rögzítette a nyilvántartó programjában, majd ebből később kinyomtatott egy eszközlístát, semmiféle bizonyító erővel nem bír a tulajdonjoga fennállására nézve. Az informatikai szakértő egyébként - könyvszakértői kompetencia hiányában - nem is vizsgálhatta, hogy a nyilvántartási rendszer úgy van-e konfigurálva, hogy az a magyar számviteli szabályoknak megfeleljen.
- [72] Lényeges, hogy a felperes által 175. sorszámú beadványhoz csatolt eszközlista, mely állítólagosan tartalmazza az apportált eszközöket, nem egyezik meg a Tatabányai Törvényszék előtti perben benyújtott állóeszköz listával, amelyről ott a felperes azt állította, hogy a hivatalos eszközlístája.
- [73] A felperes azt sem tudta igazolni, hogy a becsatolt eszközlístán az apportlista „N” jelű eszközei egyértelműen beazonosíthatóak lennének, mert a kiadni követelt 82 db eszközzel szemben csupán 9 db olyan eszközt sorolt fel a fellebbezésében szereplő táblázatban, amely az elnevezése alapján beazonosítható.
- [74] Az alperes soha nem ismerte el a felperes tulajdonjogát az eszközökre, a fellebbezésben hivatkozott 2012. január 4-i viszontkereset-kiterjesztés csak olyan eszközökre vonatkozott, illetve azokra tartotta fenn a zálogjogi viszontkeresetét, amelyek vonatkozásában a jelen perben igényt nem

érvényesített.

- [75] A felperesi eszköznyilvántartás szabályszerűségét semmi sem támasztja alá, mert a könyvvizsgáló a menedzsment által adott információkból dolgozik, az apportálás érvényességét nem vizsgálja; a könyvvizsgálói audit egyébként sem jelenti a társaság könyvelésének tételes, időben visszamenőleges ellenőrzését; az 1988-ban már létező eszközök az amortizáció miatt évek múltán már csak 0 értéken szerepelnek a könyvelésben, tehát a beszámolóokban semmiféle szerepet nem játszanak. Az adóhatóság sem ellenőrizte azt, hogy a felperesi jogelőd társaság által használt **elnevezés1** nyilvántartási programba bevitt adatok valóságosak, hitelesek voltak-e, a program alkalmas-e a magyarországi szabályok szerinti szabályos eszköz nyilvántartására.
- [76] Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra vont le következtetést, hogy eszközlista helyett leltárra lett volna szükség, a perben nem lett volna elegendő azt igazolni, hogy az adott eszköz apportálással a jogelőd tulajdonába került, ha az apportálás ténye igazolt is lenne, a felperes könyvvizsgálásának a számviteli szabályok alapján leltár formájában tükröznie kellett volna azt, ha az adott eszköz 2014. évben, tehát 26 év elteltével még mindig a tulajdonában áll.
- [77] A felperes logikája ellentmondásos, mert egyrészt ragaszkodik ahhoz, hogy az eszközök tulajdonjogának megszerzése eszközlistával, vagyis számviteli dokumentációval igazolható; másrészt tagadja, hogy az eszközök 2014. évben vagy akár 2020. évben való meglétét szabályos számviteli dokumentációval, azaz leltárral kellene igazolnia.
- [78] A felperesi eszközlistáról bebizonyosodott, hogy számos olyan eszközt is feltüntet, amelyek 2014-ben, tehát a lista kinyomtatásakor már nem léteztek. Amennyiben a felperes a tulajdonjoga fennálltát számviteli dokumentációval kívánja igazolni, akkor nem mentesülhet attól, hogy azt - a tulajdonjoga egy adott időben való meglétét visszatükröző - leltárnyilvántartással bizonyítsa.
- [79] A kisajátítás fogalmi eleme, hogy a fél az adott eszköz tulajdonosa legyen, ennek hiányában a kisajátítás még burkolt formában sem merülhet fel.
- [80] A fellebbezésben foglaltaktól eltérően helytállóan került sor a beszámítási kifogás elutasítására is.
- [81] A felperes - magát tulajdonosnak tekintve - a saját nevében nyújtott be adóbevallásokat, az önkormányzati adóhatóság ez alapján adóalanynak tekintette, a határozatait a nevére állította ki, melyeket a felperes elfogadott és anélkül fizette meg a kivetett adót, hogy jelezte volna, valójában az „igazi” tulajdonos helyett fizet.
- [82] Az 1990. évi XCI. törvény, a 2003. évi XCII. törvény tartalmaz rendelkezést az adótartozás átvállalására vonatkozóan, ahhoz azonban az adóhatóság jóváhagyása és egyéb aktusok szükségesek, a perbeli esetben azonban ilyenre nem került sor.
- [83] A felperes beszámítási kifogásában megjelenő igény azon építményadó címén korábban megfizetett összegeknek a visszakövetelése, melyek vonatkozásában utóbb rájött, hogy az adónak nem maga, hanem az alperes volt az alanya. Korrekcióra azonban közigazgatási jogviszonyon belül van lehetősége, a Kúria joggyakorlata szerint az építményadó önellenőrzéssel ugyan nem módosítható, de az adózó kérheti a kivetett adó utólagos módosítását (Kúria Kfv.V.35.062/2012/5.). A közigazgatási jogviszony azt eredményezi, hogy a felperes jogalap nélküli gazdagodás címén az általa befizetett adót az alperestől nem követelheti akkor sem, ha az idő múlására tekintettel számára közigazgatási (adóügyi) jogviszony keretében a visszakövetelés lehetősége már megszűnt.
- [84] Amennyiben a jogalap nélküli gazdagodás szabályai lennének irányadóak, nincs olyan bírói gyakorlat, amely kizárná a rPtk. 340. §-ának az alkalmazását, ennek megfelelő döntés contra legem szűkítené le a rPtk. 364. §-ában rögzített utaló szabályt.
- [85] Nem tévedett az elsőfokú bíróság annak megállapításakor, az, hogy a felperes saját maga nevében nyújtott be építményadó-bevallásokat, az adókievő határozatokat jogorvoslat nélkül elfogadta, teljesítette, amennyiben ez az alperes oldalán bármiféle gazdagodást eredményezett, akkor azt felperes tudatosan tanúsított eljárása, önhibája okozta, mely a rPtk. 364. §-a alapján a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén történő jogérvényesítést kizárja.

- [86] Amennyiben a felperes úgy nyújtott be adóbevallást a saját nevében, hogy az adónak nem volt az alanya, a rPtk. 4. § (4) bekezdésének második fordulata is alkalmazandó, saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.
- [87] A felperes akkor sem lenne jóhiszeműnek tekinthető, ha csak arról lett volna szó, hogy szubjektíve, de alaptalanul bízott volna a tulajdonosi jogai fennállásában.
- [88] Az alperes az elsőfokú eljárás során részletesen kifejtette, hogy az építményadó befizetése bevallással, kivetésről szóló adóhatósági határozattal, befizetési bizonylattal, illetőleg adófolyószámle-kivonattal lett volna igazolható, ezekkel szemben a fellebbezés 170. pontjában nevesített okiratok bizonyításra nem alkalmasak. Az elsőfokú bíróság a felperes által szolgáltatott okirati bizonyítékokat helytállóan értékelte, az egységes jogorvoslati bírói gyakorlat szerint a másodfokú bíróságok általában tartózkodnak a bizonyítékok bizonyító erejének felülmérlegelésétől.
- [89] Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a szakértői bizonyítás mellőzhető volt, sem a bevallás, sem a kivetés, sem a befizetés megtörténtének a tisztázásához különleges szakértelemre nem volt szükség, ezek a tények a rendelkezésre álló adatok alapján vizsgálhatók voltak; a rPp. 193. §-ában foglaltakat is helyesen alkalmazta, az építményadó körében igazolni kívánt tényállás ugyanis kizárólag okiratokkal volt bizonyítandó és az okiratok megítéléséhez különleges szakértelem nem kellett.
- [90] Nem sérült a hivatalbóli bizonyítás szabálya sem, nem nevezte meg a felperes, hogy milyen intézkedést hiányolt az elsőfokú bíróság részéről, figyelemmel arra is, hogy maga kereste meg az önkormányzati adóhatóságot az iratok beszerzése végett.
- [91]a fellebbezés a perköltségre vonatkozóan is, a felperes maga sem állította, hogy az ügyvédi munkadíj ne lett volna mérlegeléssel megállapítható, az elsőfokú bíróság mérlegelése pedig alappal nem kifogásolható.
- [92] A felperes fellebbezése részben alapos.

Eljárásjogi szabálysértések

- [93] A fellebbezésben állított akadályokba az elsőfokú bíróság részítéletének az érdemi felülbírálata nem ütközött, a Fővárosi Ítéltábla lényeges eljárásjogi szabálysértés hiányában nem osztotta a felperes rPp. 252. § (2) bekezdésére alapított hatályon kívül helyezés iránti kérelmét.
- [94] A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 1. pontja szerint lényeges eljárásjogi szabálysértésre alapított hatályon kívül helyezés akkor indokolt, ha annak következtében az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlenül szükséges; ennek megállapítása során a feltárt konkrét szabálysértés jellegét és súlyát, valamint az érdemi döntésre gyakorolt hatását kell figyelembe venni.
- [95] A rPp. 220. § (1) bekezdésének c) pontja szerint az írásba foglalt ítéletnek - a fejrészére tartozóan - kötelező tartalmi eleme a per tárgyának a megjelölése.
- [96] A fellebbezéssel támadott részítélet fejrészében felsorolásra kerültek az elbírált követelések, sem eljárásjogi, sem érdemi jelentősége nincs annak, hogy az igényérvényesítés viszontkereseti módjára utalás a tulajdonjog megállapítása és az ingók kiadása iránti követelések tekintetében lemaradt, utóbbi még az ügyforgalmi statisztikai adatrögzítést sem befolyásolja.
- [97] Kiemelt jelentőségű perekben a rPp. 386/H. § (1) bekezdése szerinti feltételek teljesülése esetén a bíróság a (2) bekezdés értelmében az indítvány előterjesztését követő tárgyaláson köteles részítéletet hozni.

- [98] A kötelezettség elmulasztása vagy a törvényileg előírt időponthoz képest későbbi teljesítése nem az ügy érdemi elbírálására hat ki, hanem a rPp. 114/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti ok fennállására hivatkozással eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésére adhat alapot, melynek elbírálása kívül esne a jelen jogorvoslati eljárás keretein, arra a rPp. 114/B. §-a szerinti rendben - mivel a jogintézmény célja a kifogásban sérelmezett helyzet megszüntetése - a hiányolt eljárási cselekmény bíróság általi teljesítéséig, azaz a részítélet meghozataláig kerülhetne sor.
- [99] Helytállóan hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra, hogy a 2019. október 29-i tárgyaláson az ingók kiadása, a 2019. december 18-án beérkezett beadványában (84.) az építményadó tekintetében indítványozta részítélet meghozatalát, az elsőfokú bíróság azonban a határozatát a rPp. 386/H. § (2) bekezdésében előírt határidőt elmulasztva - több tárgyalást követően - csak 2020. március 5-én hozta meg a tárgyalás e körbeni, 2020. február 19-i berekesztését követően.
- [100] A fent kifejtettek szerint ugyanakkor a mulasztás az ügy érdemi elbírálására nem hatott ki, az indítványok előterjesztését követően kétségtelenül fennállt késedelem a részítélet meghozatalával megszűnt, továbbá annak a feltételes jogerejéből következően a felperesnek a per észszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő, eljárásjogi alapelvben biztosított joga sem sérülhetett.
- [101] A felperes a fellebbezésében az iratokkal összhangban hivatkozott arra, hogy a részítélet meghozatalában mutatkozó késedelem miatt a 2020. február 4-én beérkezett beadványában (90.) a rPp. 114. §-a szerinti eljárási kifogást terjesztett elő.
- [102] A rPp. 114. §-a értelmében az eljárási kifogás figyelmen kívül hagyását a bíróságnak nyomban, de legkésőbb az eljárást befejező határozatában meg kell indokolnia, amelyre jelen esetben nem került sor. A felperes azonban a 2020. február 19-i tárgyaláson - a 97. sorszámú jegyzőkönyvben foglaltakból kitűnően - úgy nyilatkozott, hogy a tárgyalás berekesztése esetén ezt az eljárási kifogását nem tartja fenn, ezért a fellebbezéssel támadott részítélet indokolása nem hiányos, az elsőfokú bíróságnak a kifogás elbírálására - mivel fenn nem tartottnak minősült - nem kellett kitérnie.
- [103] Nem osztotta a Fővárosi Ítéletábrla a 2020. február 19-i tárgyaláson tett jognyilatkozata téves értékelésére vonatkozó fellebbezési érvelést sem.
- [104] Az elsőfokú bíróság helytállóan vont le következtetést arra, hogy az ingóságok tulajdonjogának a megállapítása iránti viszontkereseti kérelem vonatkozásában a felperes részéről annak közlése, hogy e körben a bíróságtól érdemi döntést nem kér nem keresetleszállításnak, hanem elállásnak minősült, mely - figyelemmel arra, hogy a bejelentésre az igény érdemi tárgyalásának a megkezdését követően került sor - a rPp. 160. § (1) bekezdése szerint az alperes hozzájárulását igényelte. Az utóbbi hiányában a per ezen részében történő megszüntetésére nem nyílt mód, a megállapítási viszontkereset érdemi tárgyalásának volt helye, ezért az elsőfokú bíróság rPp. 215. §-ába ütköző eljárására történő felperesi hivatkozás alaptalan.
- [105] Megjegyzi a Fővárosi Ítéletábrla, hogy a rPp. 215. §-ának a megsértése a nem érvényesített követelésre vonatkozó döntés mellőzésével a jogorvoslati eljárásban egyébként is orvosolható lenne.
- [106] A rPp. 146. § (1) bekezdése szerinti keresetváltoztatás lehetséges esete a keresetmódosítás, azaz az eredeti kereseti kérelem helyébe másik léptetése, a keresetleszállítás viszont - mely a kereseti kérelem mennyiségi (összegszerűségi) csökkentése - perjogilag nem minősül annak, figyelemmel a perindításkor hatályos rPp. 247. § (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakra, ugyanis ezen jogszabályi rendelkezés a keresetleszállítás esetét a keresetváltoztatás alóli kivételként szabályozza.
- [107] Amennyiben a fél az egymással valós tárgyi keresethalmazatban álló kereseti (vizontkereseti) kérelmei egyikének az elbírálását a továbbiakban nem kéri, azt elállásnak és nem keresetleszállításnak minősíti az egységes bírói gyakorlat, mely a permegszüntetés szabályainak a megfelelő alkalmazását vonja maga után.

- [108] A viszontkereset-módosításra vonatkozó fellebbezési előadás iratellenes, helytállóan hivatkozott az alperes a fellebbezési ellenkérelmében a felperesi beadványok felhívásával arra, hogy a peresített ingóságok tulajdonjogának a megállapítását és a kiadását külön-külön petitummal követelte, ezért teljesen alaptalan a felperesnek az az érvelése, hogy megállapítás helyett utóbb kiadást kért, az egyidejűleg előterjesztett önálló viszontkereseti kérelmek ugyanis nem felváltották egymást, hanem a megállapítási viszontkereseti kérelmet a felperes - azt utóbb szükségtelennek tartva - kiejtette; ennek a fellebbezésben megjelölt oka a jognyilatkozat jogi megítélése körében nem releváns, az elállás indokolást nem igényelt.
- [109] Az elsőfokú bíróságnak a fent kifejtettek szerint az „F” és az „N” jelű eszközökre vonatkozó felperesi tulajdonjog megállapítására irányuló viszontkereseti kérelemről érdemben kellett döntenie.
- [110] A határozathozatal során a rPp. 213. § (2) bekezdése alkalmazásának nem volt akadálya, a rPp. 386/H. § (1) és (2) bekezdéseiben rögzített speciális rendelkezések ugyanis az általános szabályok érvényesülését nem zárták ki, mert a rPp. 123. §-a szerinti konjunktív jogszabályi feltételek teljesülésének a hiánya - minden további vizsgálat nélkül - önmagában megalapozhatta az ingóságok tulajdonjogának a megállapítása iránti viszontkereseti kérelem elutasítását.
- [111] Erre figyelemmel nincs jelentősége annak sem, hogy a felperes részítélet meghozatalát az apportlista „F” jelű tételei vonatkozásában nem indítványozta, ezért a rPp. 215. §-ába ütköző eljárásra hivatkozás e körben is alaptalan.
- [112] Eljárásjogi szabálysértés - mely önmagában egyébként nem is ad alapot másik tanács kirendelésére - hiányában a felperes rPp. 252. § (4) bekezdésére alapított kérelme sem foghat helyt.

Megállapítási kereset

- [113] A felperes az „F” és az „N” jelű eszközökre fennálló tulajdonjogának megállapítása iránti viszontkereseti kérelme elutasítását eljárásjogi szabálysértésre hivatkozással támadta, másodlagosan sem hivatkozott a rPp. 123. §-a szerinti jogszabályi feltételek teljesülésének a hiányára levont részítéleti jogi következtetés érdemi tévességére és mivel az eljárásjogi szabálysértésre alapított fellebbezési érvelése - a fent kifejtettek szerint - nem bizonyult alaposnak, ezért az elsőfokú részítélet rPp. 253. § (2) bekezdése szerinti helybenhagyásának volt helye az ezen viszontkereseti kérelmet elutasító rendelkezés tekintetében.

Ingók kiadása

- [114] A felperes a fellebbezésében az „N” jelű ingóságok kiadása iránti viszontkereseti kérelme elutasítását annyiban alappal sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság e körbeni döntésének az indokolása nem teljeskörű, a követelés alaptalanságára levont jogi következtetés helyessége a tényállás részbeni feltáratlansága miatt nem volt felülbírálnak az alábbiak szerint.
- [115] Az elsőfokú bíróság a határozat pertörténeti részében a viszontkereseti kérelem jogcímait pontatlanul tüntette fel, ahogyan arra a felperes a fellebbezésében helytállóan hivatkozott, az általa megjelölt jogszabályi rendelkezések - a részítéletben foglaltaktól eltérően - a Ptk. 5:36. § (1) bekezdése mellett nem csak a Ptk. 5:5. §-a és a Ptk. 5:8. §-ai, hanem a Ptk. 5:5-5:8. §-ai.
- [116] A felhívott jogcímek közül az érvényesített jog tényalapjára tekintettel - albirtokosság, közös birtok,

birtokosi önhatalom hiányában, illetve a birtokháborítás miatti közigazgatási eljárást követő birtokvédelmi per lehetőségének a kimerítése folytán - nem irányadóak a Ptk. 5:5. § (3), (4), (5) bekezdései, a Ptk. 5:6. §-a és 5:8. §-a, alkalmazandóak azonban a Ptk. 5:5. § (1) és (2) bekezdései [rPtk. 188. § (1), (2) bek.], a Ptk. 5:7. § (1) és (2) bekezdései [rPtk. 192. § (2), (3) bek.]; a tulajdoni kereset vonatkozásában pedig a Ptk. 5:36. §-a [rPtk. 115. § (3) bek.] alapján kellett dönten.

[117] A felperes tehát egyrészt az ingók birtoklásához való jogára alapított (petitorius) birtokvédelemért folyamodott a bírósághoz, másrészt minden birtokossal szembeni tulajdonjoga elismerése, a dolgok kiadása iránti igénytel lépett fel (rei vindicatio) és mivel az ingók birtoklására feljogosító jogcímét a tulajdoni keresetében is állított tulajdonosi jogállására alapította, ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor mindkét jogcímhez kapcsolódóan elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes az „N” jelű eszközök tulajdonjogával rendelkezik-e.

[118] A felperes tulajdonosi minőségének a vizsgálata nem ütközött a rPp. 229. § (1) bekezdésébe, ezen jogszabályi rendelkezés megfelelő értelmezéséből következően az anyagi jogerő tárgya a keresettel (vizontkeresettel) érvényesített jogról való döntés, az annak alapjául szolgáló releváns tények és jogi okfejtések, ezek utóbb perben vitássá nem tehetők.

[119] A Kúria előtti, a felperes által hivatkozott Pfv.I.20.762/2019/13. számú részítélettel zárult felülvizsgálati eljárás tárgyát - a határozat rendelkező részéből és indokolásából kitűnően - az alperes - többek között - „N” jelű ingóságok felperesi használatán alapuló használati díj megfizetése iránti vizontkereseti kérelméről hozott döntés felülbírlata képezte, mely az állított alperesi tulajdonszerzést vizsgálta.

[120] A Kúria meghozott döntése a jelen igényt érintő anyagi jogerő hatással csak annyiban bír, az nem tehető vitássá, hogy az alperes a privatizációs szerződéssel az „N” jelű eszközökön tulajdonjogot nem szerzett, ezért azok használatáért a felperessel szembeni díjigényt nem támaszthat.

[121] A határozat indokolásának az ingóságok apportálását taglaló része (179.) az alperesi vizontkeresettel érvényesített jog elbírálásához szükségképpen nem tartozott hozzá, emiatt az elsőfokú bíróság rPp. 229. § (1) bekezdésébe ütköző eljárására alapított fellebbezési érvelés nem foghatott helyt.

[122] Helyesen vont le következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy az „N” jelű eszközök tulajdonjogának felperesi jogelőd általi, apportálással történő megszerzése kétségmentesen nem bizonyított, a részítélet indokolását a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakkal egészíti ki.

[123] A felperesi jogelőd működésére irányadó 1988. évi VI. törvénynek (rGt.) az apportálás társasági jogi intézményét szabályozó 22. § (1) és (2) bekezdései szerint a társaság vagyonát a tagok bocsátják rendelkezésre, mely az alapításkor a tagok pénzbetételéből (pénzbeli hozzájárulásából), valamint az általuk rendelkezésre bocsátott nem pénzbeli betétből (nem pénzbeli hozzájárulásból) áll; a nem pénzbeli betét bármilyen, vagyoni értékkel rendelkező forgalomképes dolog, szellemi alkotás és vagyoni értékű jog lehet.

[124] A rGt. 21. § (1) bekezdésének d) pontja szerint a társasági szerződésben meg kell határozni a társasági vagyon mértékét, rendelkezésre bocsátásának módját és idejét, tehát egyértelmű, hogy a nem pénzbeli betétek meghatározása kötelező tartalmi eleme a társasági szerződésnek. Terjedelmes apport-felsorolás esetén az apporttárgyak meghatározására a társasági szerződés mellékletét képező apportlistán is sor kerülhet, mely a társasági szerződéssel összefűzve alkot egységet és mivel az apportálás társasági szerződésbe foglalását helyettesíti, az okiratot - különösen az apportlistával kapcsolatos visszaélések elkerülése érdekében - a társasági szerződéssel azonosan, alá kell írni.

[125] Az nem vitás peradat, hogy a felperes által apportlistaként megjelölt F/11. sorszámú okirat aláírásra, a cégbírósághoz benyújtásra nem került, megállapítható, hogy a gépi nyomtatású listán több tételt érintő kézírásos áthúzás, javítás szerepel; a társasági szerződés mellékletét képező, aláírásokkal

ellátott, cégbírósághoz benyújtott 1988. november 1-jén kelt apportleltár-összesítő (25.G.75.279/1997/44/AA/13.) pedig a „Gépek, berendezések, járművek” címszó alatt a vagyontárgyak tételes felsorolását nem tartalmazza, csupán azok összefoglaló neveit és együttes értékét (869.930.000 forint) tünteti fel.

- [126] Az F/11. sorszámú apportlista a fenti alaki hiányosságai miatt nem minősül a rPp. 196. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratnak, ennek megfelelő bizonyító erővel az apportleltár-összesítő bír, ugyanakkor abból - a vagyontárgyak konkrét, tételes megnevezése hiányában - csupán arra lehet kétségmentes következtetést levonni, hogy az alapítónak szándékában állt gépek, berendezések, járművek apportálása, az viszont ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg, hogy ebbe a körbe az „N” jelű eszközök beletartoztak, figyelemmel arra is, hogy az apportálás időpontjában külön bérleti jogviszony is létesült ingó vagyontárgyakra és ingatlanokra.
- [127] Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a Kúria Gfv.X.30.252/2010/5. számú részítéletével hatályában fenntartott 14.Gf.40.414/2009/24. számú részítélete indokolásában már kitért a hiteles apportlista hiányára, arra, hogy az addig rendelkezésre álló bizonyítékokból nem lehetett kétséget kizáró módon megállapítani, hogy a felperesi jogelőd alaptőkéjébe a **név1** ténylegesen mely vagyontárgyakat szolgáltatatta nem vagyoni hozzájárulásként.
- [128] A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az alperes a felperesi jogelőd apportálással történő tulajdonszerzését a perben mindvégig vitatta. A kiadás és a használati díj megfizetése iránti viszontkereseti kérelmei egyértelműen az F/11. sorszám alatti ingóságokra is kiterjedtek, az azokkal egyidejű zálogjogi viszontkereset a felperesi tulajdonlást feltételezte és nem ténylegesen elismerte, valójában az eszközök gyár területéről történő elszállításának a megakadályozását célozta. A fellebbezésben felhívott 2012. január 4-i beadványában (102.) az alperes az „...állítólagosan apportba kapott” vagyontárgyak körére nézve hiányolta a tételes igazolást, a beadványhoz mellékelte, felpereshez intézett, 2011. december 15-én kelt levélhez csatolt eszközlista vonatkozásában pedig azt rögzíti, hogy „...ismereteink szerint azoknak az eszközöknek a felsorolását tartalmazza, melyeket társaságuk a sajátjaként tart nyilván és birtokol a bérlemény területén.”.
- [129] A fentiekén túl az alperes - hivatkozva a bérleti jogviszony időközbeni jogerős elbírálására, valamint a zálogjogi viszontkeresettel érintett eszközök általa birtokbavételére - alkotórészi kapcsolat fennálltát állítva terjesztett elő viszontkereseti kérelmet a rPtk. 95. § (1) bekezdése alapján tulajdonjoga megállapítása iránt az F/11. sorszámú listán szereplő ingóságokra vonatkozóan is.
- [130] A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az alperes jelen perben érvényesített követeléseire figyelemmel nem állapítható meg, hogy a felperesi jogelőd apportálással történő tulajdonszerzésére a fellebbezésben hivatkozott, a rPp. 163. § (2) bekezdése szerint értékelhető nyilatkozatot tett volna.
- [131] Tekintettel arra, hogy az „N” jelű ingóságok apportálása a fent kifejtettek szerint kétségmentesen nem bizonyított, ezeknek a dolgoknak az apporttól a felperesi jogelőd birtokába kerülése, azokkal az üzleti tevékenysége kiszolgálása és akár a számviteli nyilvántartásaiban saját eszközkénti szerepeltetése a rPtk. 117. § (2) bekezdése szerinti konjunktív jogszabályi feltételek teljesülése hiányában - igazolt jogcím nélkül - nem ad alapot a tulajdonszerzés megtörténtének a megállapítására.
- [132] A fentiekből következően az „N” jelű ingóságok tárgyi eszközlistáján szereplésének jelentőségére vonatkozó fellebbezési érvelés súlytalan, az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor - ugyan eltérő okból - a tárgyi eszközlistának bizonyító erőt nem tulajdonított. Ugyanezért viszont szükségtelenül tett megállapításokat az rSztv. és Sztv. rendelkezéseinek felhívásával a tárgyi eszközök kötelező leltározására vonatkozóan és értékelte a leltár bemutatásának az elmaradását a felperes terhére.
- [133] A fentiekkel nem ellentétes a Kúriának a fellebbezésben megjelölt Pfv.I.21.459/2015/5. számú

végzésében kifejtett az az álláspontja, hogy a gazdasági társaság számviteli nyilvántartásába bevezetett adatainak a helyessége a bizonylatőrzési törvényi határidők leteltét követően szabadon bizonyítható.

- [134] A jelen ügyben ugyanis a felperes a jogelődje tulajdonszerzését kizárólag apportálás jogcímén állította, melynek vizsgálata nem a vagyontárgyak apportőri szerzésének a „bizonylatolását”, hanem az apportálás ténylegességének, megtörténtének a vizsgálatát igényelte, mely az apportálás körében kiállított okirati bizonyítékok értékelését kívánta meg. Az „N” jelű ingóságok apportálás tárgyakénti beazonosítása nem az alapító általi beszerzésükre vonatkozó bizonylatok, hanem hiteles apportlista, illetve az apportleltár-összesítő kellő részletessége hiányában nem volt lehetséges.
- [135] Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a Kúria fenti végzésével megismételni rendelt, a fellebbezésben ugyancsak hivatkozott Tatabányai Törvényszék, illetve a Győri Ítéltábla előtti eljárásban a jelen perben állított apportálást követően felperesi jogelőd által beszerzett álló- és forgóeszközök tulajdonjoga volt vitás, az azt alátámasztó számviteli bizonylatok hiányában.
- [136] Az okirati bizonyítás fenti eredményén a fellebbezésben hivatkozott igazságügyi szakértői vélemény (257.) sem változtathat, mert az igazságügyi szakértő kirendelésére az alkotórészi, tartozéki viszony fennálltára történő alperesi hivatkozás miatt került sor, tisztázandó szakkérdésnek a dologkapcsolódás műszaki jellegét megjelölve. Az igazságügyi szakértő feladatát az alkotórészi vagy tartozéki besoroláshoz szükséges műszaki szempontú vizsgálat, az e körbeni szakmai végkövetkeztetések levonása képezte, és ahogyan nem foglalhatott állást az adott dologkapcsolódás jogi minősítése körében, jogkérdésként nyilvánvalóan nem nyilváníthatott véleményt a felperesi jogelőd apportálással történő tulajdonszerzése vonatkozásában.
- [137]a burkolt kisajátításra alapított fellebbezési okfejtés is, kisajátítani ugyanis csak tulajdonostól lehet, a felperes a jogelődje apport útján történő tulajdonszerzésének igazolatlansága miatt nem minősül az „N” jelű eszközök tulajdonosának, a Ptk. 5:36. § (1) bekezdése szerinti jogcímen az ingóságok kiadása iránti viszontkereset elutasítására jogszerűen, a rPp. 164. § (1) bekezdésében foglaltak helytálló alkalmazásával, a bizonyíthatatlanság terhére megfelelő értékelésével került sor.
- [138] A Ptk. 5:36. § (1) bekezdésére alapított viszontkereseti kérelem alaptalanságából a felperes tulajdonjogon alapuló birtokláshoz való joga hiánya is következett, ugyanakkor helytálló az a fellebbezési érvelés, hogy a birtokvédelmi keresetében a rPtk. 5:7. § (1) és (2) bekezdései felhívásával állította az „N” jelű ingóságok általa történő békés birtoklását, attól alperesi tilos önhatalommal megfosztását, erre alapítva hivatkozott a birtokláshoz való jogosultsága törvényi vélelmére, az alperes birtokláshoz való joga hiányának és a tényleges birtoklásnak a jelentőségére, arra, hogy amennyiben egyik félnek sincs a birtokláshoz joga, akkor a bíróságnak a döntést a birtoklás tényére alapítva kell meghoznia.
- [139] Ebben a körben az elsőfokú bíróság a releváns, felperes által hivatkozott törvényi tényállási elemek teljesülését nem vizsgálta, a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésére nem tért ki, azok alapján megállapításokat nem tett, jogi következtetéseket nem vont le, csupán a fenti jogszabályi rendelkezés ismertetésére szorítkozott.
- [140] A fenti hiányosságnak a jogorvoslati eljárásban történő pótlása - amellet, hogy meghaladná a másodfokú eljárás kereteit - a peres felek perorvoslati jogának az érdemi érvényesíthetőségét zárna ki, ezért az „N” jelű ingók kiadása iránti viszontkereseti kérelmet elutasító részítéleti rendelkezés rPp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezése indokolt.

- [141] Nem értett egyet a Fővárosi Ítéltábla a rPtk. 361. § (1) bekezdésére alapított beszámítási kifogás elutasításával, a döntés teljes érdemi felülbírálata azonban a tényállás részbeni tisztázatlansága folytán akadályba ütközött.
- [142] Osztotta a Fővárosi Ítéltábla azt a fellebbezési okfejtést, hogy a kártérítés szabályai a jogalap nélküli gazdagodás körében korlátozottan érvényesülnek, a rPtk. 364. §-a nem értelmezhető úgy, hogy a kártérítésre vonatkozó szabályozás minden rendelkezése a jogalap nélküli gazdagodás valamennyi lehetséges tényállására alkalmazható. A kártérítési szabályok „megfelelő” alkalmazásának az rPtk.-ban elrendelése a két jogintézmény hasonlóságán alapult, lényegi különbség azonban, hogy míg a kártérítés érvényesítésének elengedhetetlen feltétele a felróhatóság, a jogalap nélküli gazdagodás körébe eső, a beszámítási kifogással érvényesített tartozatlan fizetés visszakövetelésének a jogszerűsége független attól, hogy a kifizetésre melyik fél hibájából, illetve felróható magatartása miatt került sor, a döntő az, ha azzal okozati összefüggésben jogalap nélküli vagyoneltolódás mutatható ki, akkor az rendezést igényel.
- [143] Abból következően, hogy a felróhatóság - a fentiek szerint - nem releváns, értelemszerűen a közrehatás - mely egyébként a károkozó mentesülésére vezető jogi hatással bír és nem felelősségi kérdés - sem vizsgálható, ezért mellőzi a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú részítélet indokolásából a felperesi önhiba megállapítását, téves erre alapítva a beszámítási kifogás elutasítása.
- [144] A közrehatás vizsgálatának a szükségtelensége folytán súlytalan és elbírálást nem igényelt az elsőfokú részítélet e körbeni indokolásának a hiányosságára, a felróhatósága és a közrehatása hiányára vonatkozó fellebbezési érvelés, valamint figyelemmel arra, hogy a jó- és rosszhiszeműség a gazdagodó fél tudatállapota, az a visszatérítési kötelezettsége körében bírhat jelentőséggel, így nem foghat helyt a felperesi jóhiszeműség hiányára vonatkozó, fellebbezési ellenkérelemben előadott, valamint - a felróhatóság körében már kifejtettek miatt - a rPtk. 4. § (4) bekezdése alkalmazásának a szükségességére vonatkozó alperesi okfejtés sem.
- [145] Tévesen hivatkozott az alperes a fellebbezési ellenkérelmében arra is, hogy a beszámítási kifogással érvényesített adókövetelés a rPtk. 361. § (1) bekezdése szerinti jogcímen közigazgatási jogviszony folytán vele szemben alappal nem támasztható.
- [146] Kétségtelen, hogy a tulajdonosi pozícióhoz kötött építményadó a helyi önkormányzat bevétele, az adott adónem Htv. alapján adózó részéről történő teljesítésére közjogi jogviszonyban kerül sor. Az adózással érintett ingatlanra vonatkozó tulajdonjog hiánya, megszerzésének az elmaradása az építményadó jogcímen történt befizetést - figyelemmel a Htv. 12. § (1) bekezdésében foglaltakra - tartozatlanná teszi, adóvisszatérítési igényt alapozhat meg az adózás rendje által szabályozottan, az elévülési időn belül, mindebből viszont az következik, hogy az adóhatóság és az adózó közötti vagyoneltolódás - a közöttük lévő közigazgatási jogviszony miatt - nem rendezhető a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak az alkalmazásával polgári perben.
- [147] A jelen ügyben nem volt vizsgálható és eldönthető jogkérdés az, hogy a felperesnek az adóvisszatérítésre vonatkozó joga megnyílt-e, elévülés bekövetkezett-e, e körbeni jogi következtetések levonása kizárólag közigazgatási eljárásra tartozhat.
- [148] A perben nem merült fel adat az adójogi szabályok által megengedett adóátvállalásra vonatkozó - adóhatósági jóváhagyáshoz kötött - megállapodás létrejöttére sem, az egyébként ugyancsak elsődlegesen a közjogi jogviszonyban bírna jelentőséggel.
- [149] Az építményadózás közigazgatási jellege ugyanakkor nem zárja ki ezen adónem adóteherkénti

viselésének a polgári jogi szempontú vizsgálatát, a dologgal járó terhek telepítésére irányadó rPtk. 99. §-ának az alkalmazását. A rPtk. 200. § (1) bekezdése szerinti szerződési szabadság elvéből következően nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a szerződéses kapcsolataikban a felek az egymás közötti jogviszonyukban - eltérve akár az adószakági szabályozás, akár a rPtk. 99. §-a által megszabott rendtől - az adóteher megosztásában, átvállalásában állapodjanak meg, mely megállapodásnak - vita esetén - polgári perben lehet érvényt szerezni.

- [150] A fenti megállapodás hiányában az adójogi szabályok szerint adófizetésre köteles fél helyett történő adóbefizetés a két fél között is tartozatlan fizetés, mely a jogalap nélküli gazdagodás esetkörébe tartozó megtakarítást eredményez az adófizetési kötelezettségét nem teljesítő fél számára, a befizető fél vagyona hátrányára. Az adót ténylegesen teljesítő fél magatartásával okozati összefüggésben az adófizetésre ténylegesen köteles fél pénzügyi teher alól szabadul és a megtakarítással szerzett pénzeszköz megtartásához szükséges jogalap hiánya a vagyoneltolódás polgári jogi keretek közötti rendezésének a követelését teszi lehetővé, amennyiben azt az adóhatósággal szembeni sikeres adóvisszaigénylés nem zárja ki, az utóbbi körülmény ugyanis a polgári perben - vagyoni hátrány elszenvedése hiányában - a rPtk. 361. § (1) bekezdésre alapított igényt tényalap nélkülivé tenné.
- [151] Mindebből következően a beszámítási kifogással érvényesített követelés elbírálása körében - figyelemmel a rPtk. 99. §-ában foglaltakra, mely a dologgal járó közterhek viselését a tulajdonos kötelezettségévé teszi, illetve a Htv. 12. § (1) bekezdésében, 52. § 7. pontjában foglaltakra, mely rendelkezések az építményadó fizetési kötelezettséget tulajdonosi pozícióhoz kötik - a releváns jogi és történeti, egyébként nem is vitatott tények: a peresített időszakban (1995-2012.) az építményadó fizetéssel érintett ingatlanok - néhány kivétellel - nem a felperes, hanem az alperes tulajdonában álltak; az alperes építményadót nem fizetett; a helyette történő teljesítésre vonatkozóan egymással megállapodást nem kötöttek; a felperes az állítása szerint megfizetett adó összegét az adózás rendje szerint nem igényelte vissza - az alperes csak ennek az elvi lehetőségét, de nem a megtörténtét állította -, ezért ezek alapján a felperes részéről az alperessel szembeni, a rPtk. 361. § (1) bekezdése szerinti igényérvényesítés akadályba nem ütközött.
- [152] Az elsőfokú bíróság a beszámítási kifogás jogalapja körében elfoglalt - a fent kifejtettek szerint téves - jogi álláspontja mellett is kitért a követelés összegének a vizsgálatára, azonban nem fejtette ki, hogy a polgári perben alapelvben biztosított szabad bizonyítás rendszerében milyen alapon szűkítette le a figyelembe vehető okirati bizonyítékok körét az adóbevallásra, az adóhatósági határozatra és bankszámlakivonatokra; további lényeges hiányosság, hogy egyáltalán nem tért ki a helyi önkormányzattól beszerzett, hatósági jogkörben kiállított okiratok értékelésére.
- [153] Ezeknek a hiányosságoknak a pótlása amellett, hogy meghaladná a másodfokú eljárás kereteit, ugyancsak a bírálati jogkör meg nem engedett elvonásával járna - a bizonyítékok értékelése és azokból releváns jogi következtetések levonása az elsőfokú bíróság feladata -, ezért a beszámítási kifogást elutasító döntés rPp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezése is indokolt.

A megismételt eljárás

- [154] A fentiek szerint a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott részítéletét csupán részben, a megállapítási keresetet elutasító rendelkezés vonatkozásában bírálhatta felül érdemben, egyebekben - az elsőfokú perköltség viselésére is kiterjedően -, az ingók kiadása iránti viszontkereseti kérelmet és a beszámítási kifogást elutasító rendelkezés tekintetében a rPp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezés, ebben a körben az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítása volt indokolt.

- [155] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak az ingók kiadása iránti viszontkereseti kérelem megalapozottságát teljes körűen, a felperes által felhívott Ptk. 5:7. § (1) és (2) bekezdései figyelembevételével is vizsgálnia kell.
- [156] Az igény jogalapi megalapozottsága esetén az ítélet végrehajthatóságának az elvét szem előtt tartva törekednie kell az érintett állóeszközök egyértelmű beazonosítására, azaz amennyiben az adott dolog a jellegénél fogva rendelkezik egyedi megkülönböztetésre alkalmas gyártószámsorral, típus megnevezéssel, teljesítmény megjelöléssel (gyártógépek, gyártóeszközök), alvázszámmal, motorszámmal, rendszámmal (járművek, munkagépek), akkor azt tisztázni kell, továbbá azt is, hogy lehetséges-e az egyes tételek részletesebb körülírása, így például a kovácműhely dologösszességnek tűnik, mely a műhelyhez tartozó valamennyi dolog felsorolását teszi szükségessé.
- [157] A beszámítási kifogást a felperes bizonyítási terhe mellett, az általa már benyújtott valamennyi okirat értékelésére kitérve, az igazságügyi szakértő kirendelésére fenntartott bizonyítási indítványa figyelembevételével kell elbírálni.
- [158] A rendelkezésre álló - részben hatósági, részben banki, részben a felperes működése körében kiállított - okiratok értékelése - figyelemmel azok adójogi adattartalmára - felveti a bíróság speciális szakértelme hiányát és adóügyekben jártas igazságügyi szakértő bevonását teszi szükségessé, arra is tekintettel, nem mellőzhető annak tisztázása sem, hogy az igazolásra kerülő felperesi befizetés összege miként oszlik meg az idegen és a saját tulajdonú, építményadózással érintett ingatlanok tekintetében (54/F/1. irathoz csatolt, 2012. december 3-i táblázat).
- [159] Mindezek feltárását követően lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy az ingók kiadása iránti viszontkereseti kérelemről és a beszámítási kifogásról teljes körűen és megalapozottan döntsön.
- [160] A Fővárosi Ítélet tábla a 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény I. pontja alapján a részítélettel elbírált (tulajdonjog megállapítása iránti dologi jogi igény: 42.949.000 forint pertárgyérték) és a hatályon kívül helyezéssel érintett követelések (ingókiadás: nem meghatározható, a beszámítási kifogás 924.951.742 forint pertárgyérték) összegeire tekintettel arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem nyílt módja a peres felek másodfokú perköltsége viseléséről rendelkezni, valamint a végleges pernyertesség, pervesztesség arányának a megállapíthatósága hiányában az elsőfokú perköltséget vitató fellebbezési kérelem megalapozottságának a vizsgálatára sem térhetett ki, ezért a rPp. 252 § (4) bekezdése alapján eljárva a felek jogorvoslati perköltségét csupán megállapította, mely a jogvitára irányadó Rendelet alkalmazásával a pertárgy értékekre és a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel fejenként 5.000.000 forint + áfa összegű, mérlegeléssel megállapított jogi képviselési munkadíjból, valamint a fellebbezésre lerótt 2.500.000 forint jogorvoslati illeték összegéből áll, ezek viseléséről a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság határoz.

Budapest, 2021. február 10.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.
előadó bíró

Dr. Felker László s.k.
bíró

